

Kuuvonta

**KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA R. L.**

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

32. TOIMINTAVUODELTA

1 9 3 9

KUOPIO 1940

KIURUVEDEN TYÖVÄEN OSUUSKAUPPA r.l.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

toimintavuodelta 1939

Savon Kansan Kirjapaino Oy. Kuopio 1940

TALOUSELÄMÄ SUOMESSA V. 1939.

Maamme talouselämässä vuosi 1939 muodostui kohta-
loikkaaksi. Elokuun loppuun asti on kehitystä kuitenkin
pidettävä lähipitäen normaalisena, vaikkakin kärjistyvä
poliittinen jännitystila löi siihen oman leimansa. Vuonna
1937 alkanut yleismaailmallinen laskusuhdanne jatkuu
edelleen ja se vaikutti painostavasti myöskin meidän
maamme kuluneen vuoden suhdannekehitykseen. Useilla
aloilla oli kuitenkin havaittavissa nousevaakin suuntaa.
Sahateollisuustuotteiden kysyntä alkoi keväällä vilkastua,
ja hinnat kehittyivät aivan vuoden alkua lukuunottamatta
nousevaan suuntaan. Sen sijaan paperiteollisuustuotteiden
hinnat pysyivät jatkuvasti heikkoina. Samaten oli maa-
taloustuotteiden hintojen laita. Sen sijaan kotimarkkina-
teollisuus työskenteli korkeasuhdanteessa, ja varsinkin
rakennustoiminta oli suursodan puhkeamiseen saakka
erinomaisen vilkasta. Elokuun loppuun mennessä oli vienti
edellisen vuoden vastaavan ajan vientiä suurempi ja tuonti
vastaavasti jonkin verran pienempi, joten vientiylijäämä
tällöin muodostui huomattavan edulliseksi. Sato muodos-
tui edellisen vuoden satoa hiukan heikommaksi. Varsinkin
heinä kärsi alkukesän kuivuudesta. Rahamarkkinat olivat
edelleenkin keveät, pankkien ottolainauksen ollessa huo-
mattavasti antolainausta suuremman.

Eurooppalaisen sodan alkaminen syyskuun 1 päivänä
antoi ensimmäisen iskun maamme talouselämän kauniille
kehitykselle. Kuluttajien keskuudessa oli havaittavissa
tavaroiden varastoonostoa sekä runsasta talletusten ulosot-
toa pankkilaitoksista, mistä syystä näiden olikin turvau-
duttava talletusten ulosoton säännöstelyyn. Vientimme
tosin kuljetuksen vaikeutumisesta ja useiden laivojen upo-
tuksesta huolimatta jatkui rahtien sekä tavaroiden hinto-

jen yhä kohotessa. Mutta samalla havaittiin, että monen tärkeän tavaran tuonti vaikeutui ehkä vieläkin enemmän. Monet tavarat eri maissa joutuivat vientikieltojen alaisiksi ja kun näihin tavaroihin kuuluivat myös eräät raaka-aineet, merkitsi se teollisuutemme toiminnan vaikeutumista. Maamme valtiovallan taholta pantiin lisäksi toimeen tuonnin erikoisvalvonta. Sen jälkeen kuin sodanuhka lokakuun alusta alkaen kohdistui myöskin omaan maamme, aiheuttivat siitä johtuvat häiriöt monenlaisia haittoja maamme talous- kuten muullekin elämälle. Niinpä valtiolta pani toimeen eräiden tuonnista riippuvien tavaralaatujen kulutuksen säännöstelyn, joka laadultaan kuitenkin oli verraten lievä.

Sodan alkaminen Neuvostoliiton tekemän hyökkäyksen muodossa merkitsi tietenkin talouselämämme ankaraa järkeytystä. Sekä kulutuksessa että tuotannossa oli sovittauduttava uusiin olosuhteisiin, jotka ilmenivät viennin edelleen vaikeutumisena sekä tuonnin supistumisena, työvoiman vähenemisenä sotapalvelukseen kutsumisen johdosta jne. Vuoden viimeinen kuukausi merkitsi juuri tällaista sopeutumisaikaa, minkä jälkeen talouselämämme jälleen mahdollisimman tehokkaasti alkoi toimia uusissa olosuhteissa.

Kaikesta huolimatta oli niin kotimarkkina- kuin vientiteollisuutemmekin edelleen vilkkaassa käynnissä ja ulkomaankaupan vuosittase osoitti epänormaalisista olosuhteista huolimatta suotuisaa tulosta.

Seuraavassa esitämme liikkeemme viime vuoden taloudelliset tulokset.

Liikkeemme toimialueella olivat työolot kuluneen vuoden alkupuolella varsin heikot verrattuna vuoteen 1938. Metsätyöt olivat vähäisiä ja uusia metsäkauppoja syntyi vähän, koska hinnat olivat alentuneet. Muitakaan mainittavia työmaita ei ollut, joten rahan kiertokulku pysyi heikkona. Vuoden satokin rukiin ja heinän osalta jäi heikoksi, kun taas suviviljat ja juurikasvit antoivat tyydyttävän tuloksen.

Näissä olosuhteissa pyrki alkupuolella vuotta liik-

keemme toimipaikkojen liikevaihto useassa tapauksessa alenemaan. Loppupuolella vuotta alkaneen sodan johdosta alkoi kumminkin ilmetä runsaampaa ostohalua ja lisäksi tavaroiden hinnatkin alkoivat kohota, kääntäen liikevaihdon nousun puolelle. Niinpä vuoden kokonaismyynnissä esiintyikin jo pientä nousua.

Seuraavassa tarkastelemme numeroiden valossa liikkeemme toimintaa kuluneella vuodella.

JÄSENET.

Liikkeemme jäsenmäärä oli kertomusvuoden alussa 1.859. Uusia jäseniä liittyi vuoden ajalla 45. Kuoleman ja paikkakunnalta pois muuton takia joutui eroamaan 35 jäsentä ja oli jäsenmäärä vuoden lopussa 1.869.

Ammatittain jakautuivat jäsenet seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Tilallisia	289	55	344
Pientilallisia ja torpp.	529	107	636
Maanvilj.työväkeä	566	123	689
Virkamiehiä ja suurliikk. harj.	4	1	5
Pikkuliikkeenharjoittajia ja liikeap.	93	39	132
Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä ..	43	2	45
Vapaiden ammattien harjoittajia ..	4	—	4
Ryhmäjäseniä	—	—	8
Yhteensä	1.539	322	1.869

LIKEVAIHTO.

Kuluneen vuoden liikevaihto kohosi Mk 9.945.356:27, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna Mk 202.074:62, eli 2,07 %.

Eri toimipaikkojen kesken jakautui liikevaihto seuraavasti:

N:o	Myymälä	1938	1939	+ Lis. — Väh.
1	Kiuruvesi	1.473.751:94	1.835.471:20	+ 361.719:25
2	Niemiskylä ...	258.833:70	222.823:50	— 36.010:20
3	Ruutana	472.402:53	448.034:45	— 24.368:08

4 Rytky	929.785:35	863.364:90	— 66.420:45
5 Remeskylä ...	650.321:11	539.193:83	— 111.127:28
6 Koivujärvi ...	483.281:69	336.853:40	— 146.428:29
7 Rannankylä ..	236.330:55	226.195:30	— 10.135:25
8 Niinimäki	324.198:75	354.236:20	+ 30.037:45
9 Pyhäsalmi	374.159:40	407.538:—	+ 33.378:60
10 Jokikylä	364.291:92	324.040:35	— 40.251:57
11 Ryönänjoki ..	444.082:95	339.985:75	— 104.095:20
12 Aittojärvi	419.903:20	425.482:40	+ 5.579:20
13 Lapinsalo	223.564:20	181.595:95	— 41.968:25
14 Kalliokylä	336.612:56	277.445:05	— 59.167:51
15 Murtomäki ..	313.957:95	298.544:65	— 15.413:30
16 Herukkamäki .	451.082:47	363.435:30	— 87.647:17
17 Luupujoki	253.884:58	218.557:90	— 35.326:68
Ruokatavaraos. ..	761.588:70	819.587:43	+ 57.998:73
Osuusruokala ...	235.668:55	384.167:45	+ 148.498:90
Osuuskahvila ...		43.571:60	+ 43.571:60
Keskusvarasto ..	735.579:55	1.035.232:61	+ 299.653:06

Yhteensä Mk 9.743.281:65 9.945.356:27 +202.074:62

TAVARAIN HANKINTA.

Tavaroiden hankinta on vakiintunutta tapaa noudattaen tapahtunut pääasiassa keskusjärjestöjen välityksellä. Kiireellisissä tapauksissa on pääasiassa rakennustarvikkeita pieniä erinä jouduttu ostamaan lähellä olevista yksityisliikkeistä. Hankintapaikkojen kesken jakautui tavarastot seuraavasti:

OTK:lta	6.834.839:23	76,0 %
KK:lta	92.038:80	1,0 „
Osuuskaupoilta	140.127:95	1,6 „
Yksityisiltä	123.017:60	1,4 „
Käteisostot	1.802.138:25	20,0 „
Yhteensä	8.992.162:83	100,0 %

Maalaistuotteiden osuus ostoissa on edelleenkin lisääntynyt 4½%. Maataloustarvikkeiden kauppaa on myöskin kehitetty ja päästy huomattaviin tuloksiin. Apulantojen ja maatalouskoneiden menekki oli kertomusvuodella suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin. Varsinkin "Ote"-merkkiset puimakoneet ovat saaneet hyvän menekin.

LEIPOMO.

Leipomon uuni jouduttiin uusimaan kuluneella vuodella ja tästä syystä oli leipomomme ahtaissa vuokrahuoneissa kolmen kuukauden ajan, jossa valmistusmäärää ei saatu pysymään läheskään riittävänä menekkiin nähden. Nyt uuden uunin valmistuttua on vasta päästy tuotantoa lisäämään. Leipomossa valmistettiin tavaroita nettohintojen mukaan 235.903:61 mk arvosta, jossa lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 19.353:— mk eli 8,95 %.

RAVINTOLALIIKE.

Uudessa toimitalossamme sijaitsevassa kahvilassa kohosi liikevaihto mk:aan 384.167:45, lisääntyen edelliseen vuoteen verrattuna mk 148.498:90. Kiuruveden asemalla olevassa kiinteimistössä toimi kesän aikana kahvila muutamia kuukausia ja oli sen liikevaihto mk 43.571:60. Tämänkin kahvilan toiminta aloitetaan kesän tullen, ellei voittamattomia vaikeuksia ilmaannu ravintolatarvikkeiden hankinnassa.

SÄÄSTÖKASSA.

Alkupuolella vuotta oli säästökassan toiminta normaalia, mutta syksyvuolella sotatilanteen johdosta alkoi ilmetä rahan niukkuutta ja talletusten ulosotot kävivät niin runsaiksi, että yleinen säännöstely kävi välttämättömäksi maksuihin nähden. Seuraavasta asetelmasta selviää tarkemmin säästökassan tila vuoden lopussa.

Talletukset 1/1 -39	953.905:91
Säästöön tuotu 388 erässä	509.504:—
Korkoja liitetty pääomiin	37.376:03
Säästöstä otettu 900 erässä	721.888:43
Tallettajain saamiset 31/12 -39	778.897:51
Talletusten vähennys	175.008:40

Talletuskorko on koko vuoden ajan ollut 4 %. Sääntöjen määräämä säästökassan reservi on ollut sijoitettuna OTK:n Suomen Valtion ja Maakiinteistöpankin obligatioihin. Valtioneuvoston määräämänä säästökassan tarkastajana on toiminut OTK:n määräämä henkilö. Säästökassatalletusten suhteen noudatetaan ehdotonta vaitioloa.

KIINTEIMISTÖT.

Kiinteistöihin on kuluneella vuodella ollut pakko edelleenkin sijoittaa varoja. Huomattavimmat kiinteistömenot ovat olleet Luupujoen myymälän kiinteistö, Pyhäsalmen myymälän ulkovarasto ja leipomon uuni, sekä Kalliokylän myymälälle hankittu tontti. Kiinteistöjen arvo kohosi edellämaituista syistä mk 134.248:— . Kiinteistöistä tehtiin tilinpäätöksen yhteydessä mk 23.592:— poisto ja jää tämän jälkeen kiinteistöjen arvoksi mk 2.335.681:28.

KALUSTOT.

Kalustotilille hankittiin uusi Ford kuormavaunu, sekä ravintolaan ja myymälöille pienempiä lisäkalusteita. Kalustoista tehtiin tilinpäätöksen yhteydessä mk 30.000:— poisto ja jäi tämän jälkeen kaluston arvoksi mk 472.213:10.

PALOVAKUUTUKSET.

Liikkeen omaisuus on palovakuutettu Kansassa tulipalon ja sodanvaaravahingon varalta seuraavasti:

Kiinteistöt	2.555.000:—
Kalustot	472.213:—

Tavaravarastoilla on liukuva vakuutus.

HUOLTOTOIMINTA.

Liikkeen jäsenet ovat hautausvakuutettuja Kansassa seuraavilla perusteilla.

Että on ollut kolme täyttä kalenterivuotta liikkeen jäsenenä sekä palauttanut vuosittain ostomerkkejä vähintään 1.500:— mk arvosta ja että ei ole täyttänyt viittäkymmentä vuotta jäseneksi liittyessään.

Kuluneella vuodella maksettiin seuraaville osuuskunnan jäsenten perheille hautausavustusta:

Jäsen N:o	202	Kalle Tuorilainen
„	„	341 Antti Rytönen
„	„	366 Aug. Sääski
„	„	398 Hiski Kärkkäinen
„	„	725 Adi Moilanen

„	„	782	Juho Kärkkäinen
„	„	800	Alfred Roivainen
„	„	918	Maria Pursiainen
„	„	923	Vihtori Ahonen
„	„	1136	V. H. Lilja
„	„	1495	Hanna Saaranen
„	„	1736	Anna Eskelinen
			Loviisa Rahikainen
			Aug. Rautiala

Lain määräämän tapaturmavakuutuksen lisäksi on liikkeen henkilökunta ollut vakuutettuna 5.000:— mk suuruisesta vakuutuksesta.

Sotatilanteen johdosta on NM.-toimikuntien toimesta jaettu reservissä olleiden paikkakuntalaisten perheille avustuksia noin 4.000:— mk arvosta Vapaan huollon välityksellä. Reserviin joutuneiden liikkeen toimihenkilöiden perheitä on myöskin jouduttu avustamaan alkuaikoina, kun valtion avustus ei vielä ehtinyt järjestyä riittäväksi.

VALISTUSTYÖ.

Jatkuvalla tilauksella on tullut Kuluttajain Lehteä osuuskuntamme jäsenille 1.618 vuosikertaa, sekä yksi Konsumentbladet. Hallinnon jäsenille on tilattu Osuusliike ja henkilökunnalle Työtoveri. Kuluttajain Lehdessä on julkaistu 3 omaa sivua. Aluejuhlit ja kaksi aluekokousta on pidetty myymälöiden alueella. Eräitä ajankohtaisia kysymyksiä käsitteleviä lentolehtisiä on myöskin jaettu jäsenistölle.

NM.-toimikunnat ovat olleet säännöllisessä toiminnassa useimpien myymälöiden alueella ja ainakin osittain toimineet kaikkien myymälöiden piirissä. Syksypuolella vuotta suuntautui NM.-toimikuntien työskentely pääasiassa reserviläisten perheiden ja reserviläisten vaatetusavustuksen hyväksi. Naiset Mukaan Toimikunnat ovat järjestäneet useita ohjelmallisiakin illanviettoja.

OSUUSKUNNAN HALLINTO JA HOITO.

Osuuskuntakokouksia on pidetty kaksi sääntömääräistä kokousta ja käsitelty kaksikymmentäyksi asiaa.

Hallintoneuvosto on kokoontunut kaksi kertaa ja käsitellyt 31 asiaa, jotka ovat luonteeltaan olleet sääntömääräisiä ja käytännöllistä liiketoimintaa koskevia. Tärkeimpiä periaatteellisia kysymyksiä ei kuluneella vuodella esiintynyt. Hallintoneuvostoon ovat kuuluneet seuraavat kaksitoista jäsentä, joista yhdeksän ensimmäistä varsinaisia ja kolme viimeistä varajäseninä, nimittäin:

V. H. Kämäräinen puheenjohtajana, Paavo Hyvönen varapuheenjohtajana, sekä sihteerinä Nestor Laaksorinne ja muina jäseninä Pekka Tossavainen, Pekka Tikka, Alfred Ruotsalainen, Matti Manninen, Emil Ruotsalainen, Pekka Kärkkäinen, Josef Vidgren, Kalle Korhonen ja Olli Pesonen. Hallintoneuvoston puheenjohtaja on osallistunut myöskin useimpiin johtokunnan kokouksiin ja kokousten väliajoilla osallistunut useihin neuvotteluihin johtokunnan jäsenten ja liikkeen toimihenkilöiden kanssa.

Johtokunta on kokoontunut 17 kertaa ja käsitellyt 177 asiaa. Johtokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana R. Kotapuro ja jäseninä M. Kangaskokko, O. Niiranen, J. Huttunen ja K. Saano.

Myymäläneuvostot ovat lähettäneet liikkeen konttoriin 45 täytettyä tarkastuspöytäkirjaa ja hoitaneet paikallisen kassan ja säästökassan tarkkailun. Myymäläneuvostoihin ovat kuuluneet:

Myymälä n:o 1: Liikkeen johtokunta.

Myymälä n:o 2: Juho Komulainen, Antti Rantonen, Heikki Ruotsalainen, Heikki Nivalainen, Matti Kainulainen ja Matti Pernu.

Myymälä n:o 3: Paavo Hyvönen, Ville Rytönen, Antti Tikkanen, Aku Kärkkäinen, Matti Kouvalainen ja Juho Rajakangas.

Myymälä n:o 4: Alfred Ruotsalainen, J. Kanerva, Heikki Leskinen, Fr. Kokkonen, Kalle Kumpulainen ja Seth Kärkkäinen.

Myymälä n:o 5: Nestor Laaksorinne, Lauri Tenhunen, Juho Rytönen, Antti Piippo ja Jeremias Rytönen.

Myymälä n:o 6: Pekka Tossavainen, Heikki Heinonen, Matti Pulkkinen, Jaakko Luukkonen, Herman Saastamoinen ja Paavo Väg.

Myymälä n:o 7: Pekka Tikka, Heikki Tikkanen, Aug. Tissari, Taavetti Kauranen, Klemes Mäenpää ja Eemil Karvonen.

Myymälä n:o 8: Matti Manninen, Aug. Kauppinen, Kalle Ruhanen, Kalle Leskinen, Olga Smed ja Eino Ruotsalainen.

Myymälä n:o 9: Josef Vidgren, Juho Tikkanen, Juho Turpeinen, Juho Hietala ja Herman Hietala.

Myymälä n:o 10: Olli Pesonen, Yrjö Aittokoski, Job. Murtomäki, Pertti Pulkkinen ja Eemil Kangasharju.

Myymälä n:o 11: Emil Ruotsalainen, Arttu Kärkkäinen, Hese Pesonen, Fr. Ruotsalainen, Paavo Märd ja Juho Kumpulainen.

Myymälä n:o 12: Pekka Kärkkäinen, Heikki Tapaninen, Heikki Kärkkäinen, Paavo Haataja, Heikki Tikkanen ja Abram Lämsä.

Myymälä n:o 13: Alfred Meriläinen, Uno Lappalainen, Kalle Huttunen, Väinö Rahikainen, Väinö Rantonen ja Eero Meriläinen.

Myymälä n:o 14: Eemil Saastamoinen, Paavo Ikäläinen, Aarne Pennanen, Heikki Kananen ja Juho Pennanen.

Myymälä n:o 15: Kalle Korhonen, Ales Ruuska, Kalle Kärkkäinen, Pekka Vartiainen ja Juho Lappalainen.

Myymälä n:o 16: Saku Kämäräinen, Ville Rahikainen, Hannes Kari, Alarik Kyllönen, Samuel Qvigk ja Aappo Rahikainen.

Myymälä n:o 17: Paavo Auvinen, Juho Korhonen, Paavo Partanen, Reino Saastamoinen ja Paavo Partanen, Jokilehto.

TARKKAILUTOIMINTA.

Myymäläneuvostot ovat hoitaneet sivumyymälöiden rahavarojen ja toiminnan tarkkailua. Lisäksi on aika-ajoin myymälöiden toimintaa tarkkaillut myymäläintarkastaja. Hallintoneuvoston määrääminä kassan, säästökassan ja liiketoiminnan tarkkailijoina ovat toimineet Eemil Ruotsalainen ja Nestor Laaksorinne. Osuuskuntakokouksen valitsemina ovat vuositilien tarkastuksen toimittaneet KK:n määräämä A. Pulkkinen, rouva Sigrid Ruotsalainen ja Vih-tor Saastamoinen.

LIIKKEEN EDUSTUS.

Liikkeen edustajina keskusjärjestöjen kokouksissa olivat osuuskuntakokouksen valitsemina Eemil Ruotsalainen

ja V. H. Kämäräinen. Paikallisten yhtymien kokouksissa ovat liikettä edustaneet liikkeen hallintoelimet ja toimihenkilöt.

HENILÖKUNTA.

Vuoden lopussa oli liikkeen palveluksessa eri toimipaikoissa seuraava määrä työntekijöitä:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Konttorissa	1	2	3
Myymälöissä	11	17	28
Jakamonhoitajia	2	1	3
Varasto ja kuljetus	5	—	5
Kahvilassa	—	5	5
Teuraskarjan ost.	1	—	1
Leipomossa	—	4	4
Talonmies	1	—	1
Yhteensä	21	29	50

YLIJÄÄMÄN PALAUTUS.

Ylijäämän palautukseen käytettiin viime vuonna mk 57.400:—, sekä osuusmaksujen korkoihin mk 2.531:—.

TALOUDELLISET TULOKSET.

Kuluneen vuoden taloudellinen tulos muodostui tyydyttäväksi. Ylijäämä mk 170.202:64 on suhteellisesti samanlainen, kuin mitä edellisilläkin vuosilla on saavutettu. Palkkamenojen jälkeen on huomattavin menoerä korot. Kun nyt näyttää vaikealta ajatella mitään huomattavampia pääomasijoituksia tehtäväksi kiinteistöihin, joita tosin vielä olisi monessa paikassa kunnostettava, on alkaneella vuodella päähuomio kiinnitettävä korkomenojen hiljaksen supistamiseen. Tämä ei tosin käy nopeasti, mutta nyt kun tavaravarastot supistuvat pakosta normaalia pienemmäksi supistuvat myöskin korkomenot. Samoin osaltaan ylijäämän siirrot rahastoihin vaikuttavat korkomenoja alentavasti.

OMAIUUSTASE 31/12 1939.

Varat:

Rahaa kassassa	214.520:75
Rahaa pankissa	2.180:85
Saatavat myyjiltä	12.254:90
Kiinnitettyt saatavat	34.500:—
Tilisaatavat	176.251:10
Tavaravarastot	2.495.726:52
Kiinteistöt	2.335.681:28
Irtaimistot	472.213:10
Sijoitukset	351.934:83
Yhteensä Mk	6.095.263:33

Velat:

Tilivelkoja	3.182.439:75
Tunnusteita	851.010:—
Velkakirjalainoja	1.919:10
Säästökassa	778.897:51
Osuuspääoma	84.039:—
Rahastot	1.017.732:80
Tulostilillä	9.022:49
Ylijäämä 1/1—31/12 1939	170.202:64
Yhteensä Mk	6.095.263:33

VOITTO- JA TAPPIOTILI.

Voitoksi:

Tavaran myynnistä	1.040.303:33
Käteis- ja vuosialennukset	210.162:43
Yhteensä Mk	1.250.465:76

Tappioksi:

Palkat	553.207:36
Korot	223.642:33
Yleiskulut	218.588:93
Kiinteistöjen kulut	31.232:50
Poisto kalustoista	30.000:—
Poisto kiinteistöistä	23.592:—
Ylijäämä 1/1—31/12 1939	170.202:64
Yhteensä Mk	1.250.465:76

YLIJÄÄMÄN KÄYTTÖEHDOTUS.

Tilinpäätöksessä esiintyvän ylijäämän 170.202:64, sekä tulostilillä ennestään olevan määrän 9.022:49, ehdottaa johtokunta käytettäväksi seuraavasti, ja on tähän ehdotukseen hallintoneuvoston valtuuttamina myöskin yhtyneet Paavo Hyvönen ja Nestor Laaksorinne:

Vararahastoon 50 %	85.101:32
Käyttörahaan 10 %	17.020:26
Osuuspääoman korkoon 5 %	4.201:95
Ylijäämän palautukseen 1 %	60.000:—
Savon Osuuskappaliitolle	500:—
Vararahastoon jäännös	12.401:60
Yhteensä Mk	179.225:13

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksytään tulevat liikkeen rahastot olemaan seuraavat:

Vararahasto	909.738:59
Käyttöraha	91.139:04
Muut rahastot	131.378:35
Osuuspääoma	84.039:—
Yhteensä Mk	1.216.294:98

TILINTARKASTUSLAUNTO.

Kiuruveden Työväen Osuuskunnan r.l. varsinaisen osuuskuntakokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1939 tilien tarkastuksen. Tutustuttuamme tilinpitoon, pöytäkirjoihin, asiapapereihin, sekä käytännössä oleviin valvonta- ja tarkkailutapoihin olemme todenneet seuraavaa:

1. Tilien avaus oli suoritettu oikein samoin kuin tilinpäätöskin. Kirjanpito siihen liittyvine erikoisjärjestelmineen on tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja oli se oikein hoidettu.
2. Kassavarojen hoito, tulo- ja menotositteiden kirjaus ja hallintoelinten taholta tapahtuva tarkkailu olivat moitteettomalla kannalla. Käteiskassa oli laskettaessa kassatilin saldon mukainen. Pankkitilin saldon paikkansa-

pitävyydestä hankittiin tilintarkastuksen kuluessa selvitys.

3. Tilinpäätöksen perusteet ovat mielestämme hyväksyttävät niin hyvin tavaravarastoihin kuin muihinkin omaisuusosiin nähden. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
4. Osuuskunnan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sekä säästökassan sääntöjen määräyksiä, lukuunottamatta velkakaupan harjoittamista. Eri omaisuusuerät on tulipalon sekä sotavahingon varalta vakuutettu kohtuullisista määristä. Kiinteistöjen omistus- ym. asiapaperit ovat saamiemme selostusten mukaan kunnossa.

Kun lisäksi saatoimme todeta, että osuuskunnan liiketoimet on hoidettu yritteliäästi, ja kun ei muutenkaan ilmaantunut huomauttamisen aihetta, ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin,

että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1939, kuitenkin ehdolla, että saatavat sitä ennen peritään.

Johtokunnan ylijäämankäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiuruvedellä 12. maaliskuuta 1940.

A. Pulkkinen.

Unto Tervonen.

KKn määräämät tilintarkastajat.

Sigrid Ruotsalainen.

V. E. Saastamoinen.

Osuuskuntakokouksen valitsemat tilintarkastajat.

JÄSENILLE.

Kulunut vuosi oli yleisessä mielessä yllätysten ja odottamattomien tapahtumien vuosi. Monet veljesliikkeet joutuivat lopettamaan toimintansa kokonaan, osan kärsiessä aluemenetyksiä ja enemmän tai vähemmän aineellisia vaurioita. Liikkeemme on yksi niitä onnellisia, joka ei joutunut sotatilanteesta kärsimään muuta kuin välillisesti. Niinpä liikkeemme toiminta ja tilikertomus osoittavatkin normaalin kehityksen jatkuneen kuluneellakin vuodella.

Kiitämme jäsenistöä, asiakkaitamme, hallintoelinten jäseniä, Naiset Mukaan Toimikuntia, sekä henkilökuntaa saavutetuista tuloksista ja uhrautuvasta yhteistyöstä liikkeemme hyväksi.

Kulumassa oleva vuosi näyttää jo asettavan rajoituksia ja suuria vaikeuksia tavarankannalle. Liikkeemme tulee kumminkin kaikin käytettävissä olevin keinoin työkentelemään näissä vaikeutuneissakin olosuhteissa jäsenistön kulutustarpeiden tyydyttämiseksi. Toivomme asiakkaiden ymmärtämyksellä suhtautuvan nykyiseen tilanteeseen, lujasti luottaen siihen että "vielä uusi päivä kaikki muuttaa voi".

Kiuruveden Työväen Osuuskauppa r.l. Johtokunta.

Rob. Kotapuro Matti Kangaskokko Olli Niiranen

Jafet Huttunen Kalle Saano

Edistysmielinen osuuskauppaliike ja sen

KESKUSJÄRJESTÖT.

Edistysmielisten osuuskauppojen kuten niiden keskusjärjestöjenkin toimintaan löi kulunut kohtalokas vuosi leimansa. Elokuun loppuun asti oli niiden toiminta vielä normaalista ja erittäin lupaavaa. Eurooppalaisen suursodan puhkeaminen, omassa maassamme ilmennyt sodanuhka ja lopuksi sodan alkaminen Neuvostoliiton tekemän hyökkäyksen muodossa merkitsivät osuuskauppaliikkeelle ja keskusjärjestöille monenlaisia häiriöitä, vaikeuksia myynnin vähennystä. Sota on useillekin osuuskaupoille merkinnyt raskaita menetyksiä niiden toimipaikkojen tuhoutumisen vuoksi, mutta kokonaisuutena ottaen on vuosi 1939 päättynyt osuuskauppaliikkeellemme jopa huomattavan edistysmerkeissä.

Vuoden kuluessa liittyi edistysmielisiin osuuskauppoihin kaikkiaan 26.206 jäsentä. Kuoleman kautta ja muista syistä väheni entisten jäsenten luku yhteensä 9.801:llä. Täten osuusliikkeiden jäsenmäärä lisääntyi 16.408:lla. Koko jäsenluku vuoden vaihteessa oli 323.081.

Osuusliikkeiden liikevaihto nousi viime vuoden aikana lähes 150 milj. markalla eli 7.1 %, koko liikevaihdon ollessa 2.252.582.127 markkaa.

Kuluneena vuonna avattiin 147 uutta sekatavaramyymälää ja lopetettiin (suurelta osalta sodan vaikutuksesta) 143. Vuoden lopussa oli näitä myymälöitä toiminnassa kaikkiaan 1.839. Muita myymälöitä avattiin 51 ja lopetettiin 26, joten lisäykseksi jäi 25. Kahvilain ja ruokalain luku oli vuoden päättyessä kaikkiaan 174, missä lisäystä 9. Kaikkien toimipaikkojen yhteinen lukumäärä oli 2.534, missä lisäystä oli 38.

Osuusliikkeiden säästökassain talletuskanta oli vuoden päättyessä 366.273.363 mk, vähennystä oli 34.387.166 mk, joka johtuu runsaasta talletusten ulosotosta elokuun jälkeen.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto r.y.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton toimintaan vaikutti kulunut vuosi monella tavoin. Vuoden lopulla neuvontatoiminta ja osaksi kasvatustyö lisääntyivät, kun sen sijaan

eräiden muiden toimialojen, erikoisesti rakennustoiminnan ja valistustyön mahdollisuudet supistuivat. Paperitavarain tukkukaupan, kirjapainon, kirjansitomon, paperipusitehtaan, tarkkailuvälinetehtaan ja paperinliimauslaitoksen toiminta jatkui järkytyksestä huolimatta edistyksen merkeissä. KKn liikevaihto nousi kuluneen vuoden aikana 25.312.250 mk:aan, jossa lisäystä 1.301.657 mk.

Vuoden kuluessa perustettiin ja KKn jäseneksi liittyi yksi uusi osuusliike, nimittäin Osuusliike Pohjankangas i.l., jonka kotipaikkana on Kankaanpää, jospaitsi Aa. Adalen i.l. vuoden kuluessa alkoi toimintansa. Vuoden lopussa oli KKn jäsenliikkeiden luku täten 127, jossa lisäystä 2.

Osuustukkukauppa r.l.

Osuustukkukaupan r.l. liikevaihto v. 1939 oli mk 1.257.261.911:38. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 61.3 milj. markkaa eli 5.1 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin mk 243.259.405:20 arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 14.4 milj. mk eli 6.3 %.

Eri tuotantolaitosten kehitys oli seuraavanlainen:

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna 3.070.942 kg paahdettua kahvia. OTKn välittämästä kahvimäärästä kulki siten jo 82 % kahvipaahtimon kautta. Edellisenä vuonna oli paahtimon lähettämän kahvin määrä 2.829.233 kg, joten lisäys viime vuonna oli 241.709 kg eli 8.5 %. Lähetetyn kahvin raha-arvo oli 71.8 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 18.9 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna 10.633.843 kg erilaisia vehnäjauhoja, 2.534.386 kg kaurahiutaleita ja 4.759.994 kg erilaisia rehuja eli yhteensä 17.928.223 kg, raha-arvoltaan 62.8 milj. mk. Edellisenä vuonna oli yhteismäärä 16.746.754 kg ja raha-arvo 59.6 milj. markkaa.

Jääsken ruisjauhomyllystä lähetettiin ruisjauhoja kaikkiaan 7.258.710 kg, raha-arvoltaan 19.8 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin 6.455.409 kg ja oli lähetettyjen jauhojen raha-arvo 17.6 milj. markkaa.

Margariinitehtaalta lähetettiin 1.525.475 kg margariinia ja 188.900 kg tekoihrraa eli yhteensä 1.714.375 kg, raha-arvoltaan 20.6 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin margariinia ja tekoihrraa yhteensä 2.112.548 kg ja oli lähetetyn

määrän raha-arvo 25.3 milj. markkaa. Vähennys viime vuonna johtui siitä, että tehdas joutui koko loppuvuoden, lähes suurvaltain sodan puhkeamisesta lähtien, kärsimään raaka-aineiden puutetta, kun maat, joista niitä aikaisemmin oli tuotettu, kielsivät margariinin valmistuksessa tarvittavien rasvojen maastaviennin kokonaan.

Pukimon valmisteiden viime vuonna toimitetun määrän raha-arvo oli 22.3 milj. markkaa. Lisäys edellisestä vuodesta oli 6.7 %.

Neulomosta toimitettujen valmisteiden raha-arvo oli 14.7 milj. mk, johon sisältyvät myös valtiolle toimitetut äitiysavustuspakkaukset. Edellisenä vuonna oli toimitusten raha-arvo 13.9 milj. markkaa.

Naisten pukimo lähetti vuoden kuluessa valmisteitansa kauppaan 1.4 milj. mk:n arvosta. Edellisenä vuonna oli vastaava määrä 1.6 milj. markkaa.

Vuodevaatetehtaan valmisteita lähetettiin 3.8 milj. markan arvosta. Määrässä oli vähennystä edellisestä vuodesta 10.1 %.

Teknokemiallisesta tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 9.4 milj. markkaa, edellisenä vuotena 9.5 milj. markkaa.

Tulitikkutehdas lähetti 50.052 laatikkoa à 1.000 rasiaa tulitikkuja, josta määrästä osa meni ulkomaille. Tuotannon raha-arvo oli 5.5 milj. mk. Edellisenä vuonna tehdas lähetti tulitikkuja 52.842 laatikkoa à 1.000 rasiaa, raha-arvoltaan 5.7 milj. markkaa.

Lihanjalostustehdas lähetti viime vuonna valmisteitansa 11.1 milj. markan arvosta. Edellisenä vuonna oli lähetettyjen valmisteiden raha-arvo 9.9 milj. markkaa, joten lisäys oli 12.2 %.

Osuustoiminnalliset vakuutuslaitokset.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Kansan toiminta kehittyi viime vuoden aikana suotuisasti aina syyskuun alkuun asti. Tällöin puhjetun suurvaltojen välisen sodan johdosta uusien vakuutusten hankinta alkoi heikentyä ja

vanhojen vakuutusten raukeaminen jonkun verran lisääntyä. Maamme jouduttua sotaan pysähtyi uusien henkivakuutusten päättäminen jokseenkin kokonaan. Varsinaisten henkivakuutusten hankinta nousi viime vuonna 13.570 vakuutukseen 124.3 milj. mk:n määrälle. Kuolleisuus vakuutettujen keskuudessa pysyi normaalina siihen asti, kunnes maamme joutui sotaan. Tämän jälkeen on kuolleisuus sotakuolemantapausten johdosta kasvanut.

Tarkemmat tiedot vakuutuskannan määrästä, kuolemantapauksista ja yhtiön taloudellisista tuloksista eivät tätä kirjoitettaessa ole vielä selvillä.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan palovakuutusosaston suoraan hankkimien palovakuutusten kanta nousi vuoden 1939 päättyessä 67.393 vakuutukseen 3.240.6 milj. mk:n vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on yli 5.000 vakuutusta ja noin 500 milj. mk. Palovahinkoja sattui viime vuonna 171, eli 24 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tapaturmavakuutusosaston toiminta osoitti myös edelleen suotuisaa kehitystä. Huolimatta hankinnan heikentymisestä sodan johdosta saatiin vakuutuskantaan merkitä lisäystä. Niinikään pysyivät korvaukset edelleen kohutuullisina.

Yhtiön autovakuutusosaston vakuutuskanta nousi viime vuoden päättyessä 1.177 vakuutukseen.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden 1939 aikana 179:llä, nousten 3.810:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 3.3 milj. markalla, nousten vuoden lopussa 31.2 milj. markkaan.